

FÅGELINVENTERING UNDER 2020 VID PLANERAD VÄG 940, RÖSAN – FORSBÄCK

RAPPORT 2020-09-16

Ulf Ottosson

Uppdragsgivare

Trafikverket via WSP Sverige AB
Box: 13033
402 51 Göteborg
Tel. 010-722 50 00

Uppdragsgivarens kontaktperson
Ruth Nocke
E-post: ruth.nocke@wsp.com

Uppdragstagare

Naturcentrum AB
Strandtorget 3
444 30 Stenungsund

Naturcentrums personal:

Örjan Fritz (projektledare)
Tel. 010-220 12 13
E-post: orjan.fritz@naturcentrum.se

Ulf Ottosson (fältinventering och rapport)
E-post: ulf.ottosson@naturcentrum.se

Sara Elg (fältinventering)
E-post: sara.elg@naturcentrum.se

Intern granskning: Örjan Fritz

Kartmaterial

©Lantmäteriet

Omslagsfoto: Stare häckade i inventeringsområdet 2020. Foto: Sara Elg.

Denna rapport bör citeras: Ottosson, U. 2020. Fågelinventering under 2020 vid planerad väg 940, Rösan – Forsbäck. Naturcentrum AB i pdf-fil till WSP och Trafikverket 2020-09-16. Rapport 17 sidor.

Innehåll

SAMMANFATTNING	4
UPPDRAG OCH UNDERSÖKNINGSOMRÅDE	5
MATERIAL OCH METODER	6
RESULTAT	6
PRIORITERADE ARTER	6
<i>Art i EU:s fågeldirektiv</i>	8
<i>Rödlistade arter</i>	8
ÖVRIGA INTRESSANTA ARTER	9
ARTRIKA FÅGELOBJEKT	9
DISKUSSION	10
ARTVISA KOMMENTARER	10
<i>Trana (EU:s fågeldirektiv) Häckningskriterium – möjlig</i>	10
<i>Hornuggla (NT) Häckningskriterium – ej påträffad 2020</i>	10
<i>Tornseglare (EN) Häckningskriterium – möjlig</i>	11
<i>Mindre hackspett (NT) Häckningskriterium – trolig</i>	11
<i>Hussvala (VU) Häckningskriterium – möjlig</i>	11
<i>Buskskvätta (NT) Häckningskriterium – ej påträffad 2020</i>	11
<i>Björktrast (NT) Häckningskriterium – möjlig</i>	11
<i>Ärtsångare (NT) Häckningskriterium – trolig</i>	12
<i>Rörsångare (NT) Häckningskriterium – möjlig</i>	12
<i>Grönsångare (NT) Häckningskriterium – trolig</i>	12
<i>Svartvit flugsnappare (NT) Häckningskriterium – säker</i>	12
<i>Entita (NT) Häckningskriterium – trolig</i>	12
<i>Gråkråka (NT) Häckningskriterium – säker</i>	13
<i>Stare (VU) Häckningskriterium – säker</i>	13
<i>Grönfink (EN) Häckningskriterium – trolig</i>	13
<i>Gulspurv (NT) Häckningskriterium – säker</i>	13
<i>Sävsparv (NT) Häckningskriterium – möjlig</i>	13
<i>Ytterligare rapporterade prioriterade arter (Artportalen)</i>	13
<i>Potentiellt förekommande arter</i>	14
REFERENSER	14
BILAGA 1. FÄLTBESÖK	15
BILAGA 2. ARTFYND	16

Sammanfattning

Under 2020 utförde Naturcentrum AB en uppföljning av tidigare fågelinventering, utförd 2012, i området som planeras för väg 940 runt Onsala, Kungsbacka kommun i Hallands län (Figur 1). Inventeringen genomfördes i ett område på ömse sidor av planerad väg med modellerade bullernivåer på minst 50 dBA samt i tidigare utpekade naturvärdesobjekt mellan Rösan – Forsbäck. Inventeringen omfattade därmed totalt ungefär 65 ha längs med en ca 7 km lång sträcka.

Sammanlagt gjordes sju besök under perioden början av maj till slutet av juli. Mest tid ägnades åt särskilt värdefulla naturmiljöer, så kallade naturvärdesobjekt, som registrerats vid tidigare inventeringar. Samtliga fåglar är fridlysta enligt Artskyddsförordningen, och särskilt fokus lades på prioriterade fågelarter, dvs. rödlistade eller listade i EU:s fågeldirektiv, och vars bevarandestatus kan komma att påverkas negativt av den planerade vägen.

Med 67 påträffade arter av fåglar, varav 61 med häckningsindicer, kan häckfågelfaunan inom inventeringsområdet betecknas vara artrik. Detta är troligen en följd av det variationsrika och småskaliga landskapet samt förekomsten av värdefulla naturmiljöer.

Totalt 15 prioriterade fågelarter noterades 2020. Av dessa var 14 arter rödlistade och en art listad i EU:s fågeldirektiv. Samtliga funna rödlistade fågelarter 2020 bedöms kunna vara häckfåglar inom inventeringsområdet. Trana är listad i EU:s fågeldirektiv och påträffades 2020. Många av de rödlistade fågelarterna påträffades även 2012 medan två, hussvala och björktrast, var nya. Dessutom växte det totala antalet noterade rödlistade arter 2020 på grund av revideringar i den nya rödlistan. Samtidigt påträffades inte de rödlistade arterna hornuggla och buskskvätta vid fågelinventeringen 2020.

Alsumpskog och alkärr är de mest artrika och värdefulla fågelmiljöerna, och 24–30 arter noterades i flera objekt trots att inga totalinventeringar gjordes. Även ädellövskogar är relativt artrika.

Våtmarkerna söder om Lunden, sydväst om Staragården och kring Norrelund samt Björsmosse bedöms ha de högsta värdena för häckfågelfaunan.

Uppdrag och undersökningsområde

Naturcentrum har på uppdrag av Trafikverket via WSP Sverige AB inventerat häckfåglar inom inventeringsområdet för väg 940 Rösan – Forsbäck, Kungsbacka kommun, Hallands län (Figur 1). Huvudsträckan är ungefär ca 7 km och omfattar en areal om ca 65 ha. Syftet var främst att kartlägga förekomst av arter som är prioriterade i miljövårdsarbete, dvs. rödlistade arter (Artdatabanken 2020) eller ingår i EU:s fågeldirektiv, och som eventuellt påverkas negativt av den planerade vägen. Naturcentrum AB har tidigare genomfört ett flertal inventeringar i området (t.ex. Boman, Fritz & Hultengren 2012, Fritz 2012). Uppdraget omfattar redovisning av påträffade fågelarter med häckningsindicier enligt atlskriterierna 2–20 (Svensson, Svensson & Tjernberg 1999). Fågelinventeringarna har utförts Ulf Ottosson och Sara Elg under sju fältdagar under perioden början av maj–slutet av juli 2020.

Figur 1. Översiktskarta över inventeringsområdet för väg 940 Rösan – Forsbäck inom bullergräns 50 dBA (streckad i rött) och naturvärdesobjekt N1-N29 (blå linjer). N24 ingick ej.

Material och metoder

Inventeringen genomfördes vid sju olika tillfällen under tiden 5 maj till 20 juli 2020 (Bilaga 1). De flesta inventeringarna genomfördes under morgon och förmiddag med olika startpunkt i inventeringsområdet vid de olika besöksstillfällena. Besöket i slutet på maj delades upp på två dagar för att så många områden som möjligt skulle besökas under de tidiga morgontimmarna. Den 15 juni utfördes en nattfågelinventering, då områden som bedömdes kunna hålla nattaktiva arter besöktes. Vid det avslutande besöket den 27 juli ägnades särskilt intresse åt att finna häckande rovfåglar i området. Vid övriga besök inventerades alla naturvärdesobjekt och stora delar av det övriga inventeringsområdet vid varje tillfälle. För att optimera inventeringsresultatet besöktes området alltid under gynnsam väderlek, dvs mestadels soligt väder, hög temperatur och svaga till måttliga vindar. Under besöken har samtliga naturvärdesobjekt inom inventeringsområdet besökts under kortare eller längre perioder beroende på storlek och tillgänglighet. Alla fågelarter inventerades, men särskilt intresse ägnades åt rödlistade arter och arter i EU:s Fågeldirektiv. För samtliga arter eftersträvades att få så höga häckningskriterier som möjligt.

Vid besöken genomströvades terrängen i sök efter fågelarter med hjälp av handkikare. Alla fågelarter inom inventeringsområdet med häckningskriterier 2–20 antecknades (Svensson, Svensson & Tjernberg 1999), dvs inte fåglar som bara flyger över. Vid fågelinventeringen utnyttjades också befintlig kunskap om objekt med utpekade naturvärden inom inventeringsområdet (Bohman, Fritz & Hultengren 2012), och fågelarterna noterades där separat för varje naturvärdesobjekt. Arterna har också eftersökts i vardagslandskapet inom inventeringsområdet (Figur 1).

Resultat

Under inventeringarna 2020 noterades totalt 67 arter, varav 61 med minst häckningskriteriet "möjlig häckning". Totalt 14 av dessa arter är klassificerade som rödlistade i den nya rödlistan och en art är upptagen i EU:s fågeldirektiv (Tabell 1). Artantalet får bedömas vara ganska högt, vilket är en funktion av en kombination av ett relativt småbrutet öppet odlingslandskap med hagmarker och bryn, våtmarker samt mer eller mindre slutna lövskogsmiljöer. Som väntat är de flesta arter tättingar (småfåglar) medan vadare, and- och måsfåglar påträffades nästan inte alls eller bara överflygande. Vanliga och karaktäristiska arter var ringduva, rödhake, svarthätta, trädgårdssångare, lövsångare, gransångare, gärdsmyg, talgoxe, blåmes, bofink och grönfink.

Av de nuvarande rödlistade arterna återfanns inte hornuggla och buskskvätta under inventeringen 2020, där båda observerades 2012 (Fritz 2012). Fem nya arter med häckningskriterier påträffades under 2020 jämfört med den tidigare inventeringen 2012 (Fritz 2012); nämligen storskrake, rörhöna, trana, skogssnäppa och skogsduva. Ingen av dessa arter är rödlistade idag. Flera arter som observerats tidigare sågs inte 2020, förutom de två ovan nämnda rödlistade arterna - hornuggla och buskskvätta - också vattenrall, brun kärrhök och gök.

Trana, som finns upptagen i EU:s fågeldirektiv observerades 2020, som möjlig häckare.

Prioriterade arter

Sammanlagt är 15 av de påträffade fågelarterna 2020 med häckningskriterier 2–20 prioriterade, fördelade på EU:s fågeldirektiv (1 art) och rödlistade arter (14 arter) (Tabell 1).

Tabell 1. Förteckning över påträffade fågelarter med minst häckningskriterium "möjlig häckfågel" inom inventerat område under 2012 respektive 2020. Förutom högsta noterade häckningskriterium under 2012 respektive 2020, anges för varje art om den är listad i EU:s fågeldirektiv (gul cell) eller en rödlistad art i Sverige 2010, 2015 eller 2020 (röd cell).

Art	Häckningskriterie		EU	Rödlistekriterium		
	2012	2020		2010	2015	2020
Gräsand	möjlig	möjlig				
Knipa	möjlig	möjlig				
Storskrake	ej noterad	trolig				
Fasan	säker	möjlig				
Ormvråk	trolig	säker				
Vattenrall	möjlig	ej noterad				
Rörhöna	ej noterad	möjlig				
Trana	ej noterad	möjlig	x			
Morkulla	trolig	trolig				
Skogssnäppa	ej noterad	möjlig				
Skogsduva	ej noterad	möjlig				
Ringduva	säker	säker				
Turkduva	möjlig	möjlig		NT		
Gök	möjlig	ej noterad				
Hornuggla	möjlig	ej noterad				NT
Tornseglare	möjlig	möjlig		NT	VU	EN
Gröngöling	trolig	trolig			NT	
Större hackspett	trolig	säker				
Mindre hackspett	trolig	trolig		NT	NT	NT
Göktyta	ej noterad	möjlig		NT		
Ladusvala	säker	säker				
Hussvala	ej noterad	möjlig			VU	VU
Trädpiplärka	möjlig	trolig				
Sädesärla	möjlig	säker				
Järnsparv	möjlig	trolig				
Rödhake	säker	säker				
Näktergal	möjlig	möjlig				
Rödstjärt	trolig	säker				
Buskskvätta	möjlig	ej noterad			NT	NT
Taltrast	möjlig	säker				
Dubbeltrast	ej noterad	möjlig				
Björktrast	ej noterad	möjlig				NT
Koltrast	säker	säker				
Trädgårdssångare	trolig	trolig				
Svarthätta	trolig	trolig				
Törnsångare	trolig	trolig				
Ärtsångare	möjlig	trolig				NT
Rörsångare	möjlig	möjlig				NT
Kärrsångare	möjlig	möjlig				
Härmsångare	trolig	trolig				
Lövsångare	trolig	säker				
Grönsångare	möjlig	möjlig				NT
Gransångare	trolig	säker				

Kungsfågel	ej noterad	trolig			VU	
Gärdsmyg	trolig	säker				
Grå flugsnappare	möjlig	möjlig				
Svartvit flugsnappare	möjlig	säker				NT
Talgoxe	trolig	säker				
Blåmes	trolig	säker				
Entita	säker	trolig				NT
Stjärtmes	säker	trolig				
Nötväcka	säker	säker				
Trädkrypare	säker	trolig				
Skata	säker	säker				
Kaja	trolig	trolig				
Gråkråka	möjlig	säker				NT
Stare	säker	säker			VU	VU
Gråsparv	säker	trolig				
Pilfink	möjlig	trolig				
Bofink	säker	säker				
Hämspling	ej noterad	möjlig				
Gråsiska	trolig	möjlig				
Steglits	trolig	trolig				
Grönfink	möjlig	trolig				EN
Grönsiska	ej noterad	möjlig				
Stenknäck	trolig	trolig				
Mindre korsnäbb	ej noterad	möjlig				
Sävsparv	möjlig	möjlig			VU	NT
Gulspurv	möjlig	säker			VU	NT

Art i EU:s fågeldirektiv

Trana observerades med ett par 16 juni 2020 på ängen mellan N13 och N15 (figur 1). Det observerade paret var ensamma vid en tid på året då de borde haft en halvstor unge, vilket kan tyda på att de antingen misslyckats eller var ett ungt icke häckande par. (Se dock under artvisa kommentarer nedan).

Rödlistade arter

Totalt påträffades 14 rödlistade fågelarter 2020 (Tabell 1). Rödlistan uppdateras och förändras vart femte år och motsvarande siffra 2012 var tre rödlistade arter (Artdatabanken 2020; Tabell 1). Av de rödlistade arterna är tornseglare och grönfink klassificerade som starkt hotade (EN), stare och hussvala som sårbara (VU) medan mindre hackspett, björktrast, svartvit flugsnappare, ärtsångare, rörsångare, grönsångare, gråkråka, entita, sävsparv och gulspurv klassificeras som nära hotade (NT).

Tornseglare sågs mest födosöka/flyga över olika delar av inventeringsområdet, men häckar strax utanför, bland annat vid Kapareskolan nära N9. Inga häckningar har bedömts ske i bohål i träd ute i de olika objekten. **Mindre hackspett** noterades i revir i naturvärdesobjekt nummer 20 (Figur 1). Det är troligt att arten häckade här 2020. Noteringsvärt är att ingen mindre hackspett hittades i andra alkärr/alsumpskogar i inventeringsområdet 2020. Förklaringen till det kan vara dels att fågeln flyttar mellan de olika lämpliga lokalerna, dels att inventeringen påbörjades i början av maj, som är efter artens aktivitetstopp under mars-april (Elg 2018). **Hussvalor** observerades samla in bomaterial i N5 vid ett tillfälle. Oklart var de häckade. **Björktrast** observerades i inventeringsområdet i övrigt. **Ärtsångare** noterades med fem sjungande 2020. **Rörsångare** noterades 2020 med en sjungande fågel i N28. **Grönsångare** verkar trivas i inventeringsområdets öppna ädellövskogar och hela 13 sjungande fåglar registrerades 2020. **Svartvit flugsnappare** sågs

med flygga ungar och häckar på flera ställen inom inventeringsområdet. **Entita** observerades på fem olika ställen 2020. **Gråkråka** sågs med häckningskriterier på nio platser och häckar mycket troligt i området, men inget bo hittades 2020. **Stare** observerades häcka i några hålträd och utflugna starungar fanns över hela området (15 platser) under slutet av maj 2020. **Grönfink** sågs på åtta olika platser under 2020. **Gulspurv** observerades på totalt sju platser i inventeringsområdet. **Sävsparv** noterades på en plats 2020 i det övriga landskapet mellan naturvärdesobjekt.

Övriga intressanta arter

Som exempel på mindre allmänna, men ej prioriterade arter, kan nämnas **ormvråk**, som häckade inom inventeringsområdet. Tiggande och flygga ungar av ormvråk öster om Röserås gjorde att den bedömdes som säkert häckande. Även **kärrsångare** (dike, Fjordskolan längst i söder), **stjärtmes** (så många som nio platser) och **stenknäck** (lövskogar, tre platser) samt **göktyta** (N11) kan nämnas.

Artrika fågelobjekt

Antalet noterade häckfåglar per naturvärdesobjekt varierade mellan 0 och 28. Ett objekt saknade observerade arter, i fyra objekt hittades 6-10 arter, 14 objekt med 11-20 arter och i nio objekt hittades fler än 20 arter (ett objekt nr 24, låg tydligt utanför inventeringsområdet och inventerades inte). De flesta objekt med höga artantal rörde sig om blöta alsumpskogar och alkärr med inslag av björk (Figur 2) i de centrala delarna av inventeringsområdet.

Figur 2. Sumpskog med al och björk är ofta artrika naturvärdesobjekt i inventeringsområdet.
Foto: Sara Elg.

Diskussion

Inventeringen 2020 bedöms, precis som 2012, i allt väsentligt som heltäckande. Det finns dock vissa brister, och det beror främst på tidpunkten för start av inventeringen, som påbörjades först i början av maj. Tidiga arter, som mesar, hackspettar och ugglor, som är mest revirhävande och aktiva i mars–april kan därför ha förbigåtts. Kattuggla är en art som bör finnas i denna typ av område, och har också noterats både i och på båda sidor om inventeringsområdet i Onsala (Artportalen). Tidiga vårbesök skulle också kunna ha ökat chanserna för observationer av vissa tättingar och vadare främst i odlingslandskapets biotoper eller i våtmarksmiljöer.

Vädret under nattfågelinventeringen var optimalt, men ytterligare en nattfågelinventering lite tidigare skulle möjligen kunna ha inbringat några fler arter.

De olika naturvärdesobjekten varierar i kvalitet och vissa områden hyser många fler arter än andra. Men jämförelsen är inte helt rättvisande, eftersom dessa områden var generellt större än genomsnittet och förmodat artrika objekt också fått mer besökstid. Trots det bör denna jämförelse ändå ge en god fingervisning av geografiska utbredningen av de mest artrika miljöerna. Det är också inom dessa objekt som mindre hackspett häckar. Artantalen i naturvärdesobjekten verkar generellt sett att stå sig väl vid en översiktlig jämförelse med tidigare inventering (Fritz 2012).

Artvisa kommentarer

Att notera är att många fler arter har blivit rödlistade sen den senaste inventeringen; tre arter 2012 jämfört med 14 arter 2020. En art, turkduva, var rödlistad 2012 men är inte rödlistad 2020. Hornuggla och buskskvätta observerades 2012, men var då inte rödlistade och inga observationer gjordes 2020. Rörsångare är nu inkluderad i rödlistan, men var det ej 2012 då den också observerades. Björktrast och hussvala är nytilkomna rödlistade arter i området, och noterades inte 2012 (Tabell 1).

Trana (EU:s fågeldirektiv) Häckningskriterium – möjlig

Från att ha varit en sparsam häckfågel i Halland under perioden 1973–1984, med utbredningen koncentrerad till de östra gränstrakterna mot Småland, häckade trana 2005–2009 i stort sett över hela landskapet. Under den första perioden häckade alltså inte trana på Onsalahalvön, men revirindikerande noteringar gjordes i tre atlasrutor på den norra delen av halvön under perioden 2005–2009. Trenden var således stark ökning sett över en längre tid och under den senaste tioårsperioden. Trana ansågs rentav vara en av de fåglar som ökat mest mellan de både tidsperioderna (Wirdheim 2014). Numera verkar trana vara en mindre allmän häckfågel på Onsala–halvön (Artportalen 2010–2020). Trenden i övriga Sverige är likartad, och den har fortsatt även efter den andra atlasperioden med häckningsindicer i våtmarker även i mellersta och södra delen av Onsalahalvön (Artportalen). Totalt bedömdes populationen i Halland vara 400 par år 2010 (Ottosson m.fl. 2012). Trana häckar mest i blöta marker, som på myrar och andra våtmarker, för att undvika bopredation (Wirdheim 2014). Vid fågelinventeringen 2012 påträffades inte trana alls (Fritz 2012). Vid fågelinventeringen 2020 noterades ett par stående på åker sydväst om Staragården vid ett besök i juni månad. Utöver Naturcentrums observation finns även flera fyndrapporter med häckningskriterier, bland annat ett par i parningsceremonier i våtmark vid Prässe (nära N28) 17 mars 2016 och ett par med årsunge nordväst om Kapareskolan den 10 juli 2020, från inventeringsområdet under senare år (Artportalen).

Hornuggla (NT) Häckningskriterium – ej påträffad 2020

Utbredd men mindre allmän häckfågel i Sverige, så även på Onsalahalvön. Trenden i Halland som helhet är stabil både sett över en 10- och 30-årsperiod (Wirdheim 2014). Totalt bedömdes populationen i Halland vara 300 par år 2010 (Ottosson m.fl. 2012). Under den senaste 10-

årsperioden har utvecklingen för hornuggla nationellt sett dock varit negativ (Svensk Fågeltaxering). Arten är mest knuten till jordbrukslandskapet, där den häckar i träddungar. Ofta använder den gamla kråkbö. I skogslandskap är arten mer fåtalig, och hittas mest i närhet av bebyggelse och odlad mark (Wirdheim 2014). Ett revir noterades inom inventeringsområdet 2012 i blandskog med tall söder om Säckan (Fritz 2012). Arten noterades inte under fågelinventeringen 2020.

Tornseglare (EN) Häckningskriterium – möjlig

Väl utbredd och en allmän till tämligen allmän häckfågel i Sverige, så även på Onsalahalvön (Wirdheim 2014), trots en sentida populationsminskning (Svensk Fågeltaxering). Då det i stort saknas byggnader i det inventerade inventeringsområdet, återstår naturliga trädhåll och holkar som möjliga häckplatser för tornseglare. Men ingen sådan häckning i naturligt bohåll har konstaterats. Däremot häckar en stor koloni vid Kapareskolan strax utanför N9. Totalt bedömdes populationen i Halland, som är mycket starkt knuten till bebyggelse, vara 11 000 par år 2010 (Ottosson m.fl. 2012).

Mindre hackspett (NT) Häckningskriterium – trolig

Väl utbredd men sparsam häckfågel i Sverige, så även på Onsalahalvön (Wirdheim 2014). Trenden i Halland, och i Sverige som helhet långsiktigt stabil men nu minskande (Svensk Fågeltaxering). Totalt bedömdes populationen i Halland vara 250 par år 2010 (Ottosson m.fl. 2012). Den mindre hackspetten häckar i löv- och blandskog, särskilt i äldre bestånd med inslag av död ved, och i sumpskog med al. Vid inventeringarna 2012 konstaterades två revir (Fritz 2012) och under 2020 hördes revirhävande fåglar på ett ställe. Under den riktade och fördjupade inventeringen av mindre hackspett inom inventeringsområdet 2018 hittades sex troliga revir (Elg 2018).

Hussvala (VU) Häckningskriterium – möjlig

Väl utbredd och tämligen allmän till lokalt allmän häckfågel i Sverige, så även på Onsalahalvön (Wirdheim 2014). Trenden i Sverige under den senaste tjugoförårsperioden är minskande (Svensk Fågeltaxering). Totalt bedömdes populationen i Halland vara 6 000 par år 2010 (Ottosson m.fl. 2012). Hussvala häckar oftast under takfoten på hus, bona byggs av lera som blandas med saliv. Flera hussvalor sågs vid ett tillfälle 2020 samla bomaterial vid damm (N5). Troligen häckar hussvala på byggnad i nära anslutning till inventeringsområdet. Arten observerades inte under fågelinventeringen 2012.

Buskskvätta (NT) Häckningskriterium – ej påträffad 2020

Utbredd på Onsalahalvön, men verkar där ha minskat något i utbredning mellan atlasinventeringarna 1973–84 och 2005–2009 (Wirdheim 2014) och är en mindre allmän häckfågel på Onsalahalvön. Totalt bedömdes populationen i Halland vara 2 500 par år 2010 (Wirdheim 2014). Häckade tidigare mest i småskaliga kulturlandskap, men numera ofta i kraftledningsgator, på hyggen och på myrar likaväl som vid anlagda våtmarker, runt hästgårdar, ruderatmarker i tätorternas utkanter och kustnära betesmarker (Wirdheim 2014). Ett revir noterades inom inventeringsområdet på betesmark 2012 (Fritz 2012). Arten observerades inte under fågelinventeringen 2020.

Björktrast (NT) Häckningskriterium – möjlig

Förekommer allmänt till tämligen allmänt i princip över hela Sverige, men är numera mindre allmän på Onsalahalvön (Wirdheim 2014). Trenden i Sverige under den senaste tjugoförårsperioden är minskande (Svensk Fågeltaxering). Totalt bedömdes populationen i Halland vara 9 000 par år 2010 (Ottosson m.fl. 2012). Björktrast häckar i skogar, helst lövskog, gärna i anslutning till öppen

mark och ofta i kolonier. Den finns också i parker och trädgårdar. Två individer sågs vid ett tillfälle 2020 mellan N8 och N10, men ingen björktrast observerades vid fågelinventeringen 2012.

Ärtsångare (NT) Häckningskriterium – trolig

Väl utbredd och allmän häckfågel i Sverige, så även på Onsalahalvön (Wirdheim 2014). Trenden i Sverige under den senaste tjugoårsperioden är minskande (Svensk Fågeltaxering). Totalt bedömdes populationen i Halland vara 7 500 par år 2010 (Ottosson m.fl. 2012). Ärtsångare häckar mest i buskmarker, trädgårdar och parker. Det krävs förekomst av täta buskar och häckar där boet kan gömmas (Wirdheim 2014). Vid fågelinventeringen i inventeringsområdet 2012 påträffades revirindikerande ärtsångare på tre platser (Fritz 2012), medan motsvarande antal var fem vid fågelinventeringen 2020.

Rörsångare (NT) Häckningskriterium – möjlig

Utbredd och tämligen allmän häckfågel i Sverige, så även på Onsalahalvön (Wirdheim 2014). Trenden i Sverige under den senaste tjugoårsperioden är minskande (Svensk Fågeltaxering). Totalt bedömdes populationen i Halland vara 15 000 par år 2010 (Ottosson m.fl. 2012). Rörsångare häckar i vassområden i våtmarker, sjöar och havsvikar, även i små isolerade vassbestånd i mörkelgravar och i vassklädda diken på slätten (Wirdheim 2014). Vid fågelinventeringen 2012 påträffades revirindikerande rörsångare på två platser i inventeringsområdet (Fritz 2012), medan motsvarande antal var ett vid fågelinventeringen 2020.

Grönsångare (NT) Häckningskriterium – trolig

Väl utbredd och allmän häckfågel i Sverige, så även på Onsalahalvön (Wirdheim 2014). Trenden i Sverige, och troligtvis också i Halland, svagt minskande under den senaste tioårsperioden (Svensk Fågeltaxering). Totalt bedömdes populationen i Halland vara 5 500 par år 2010 (Ottosson m.fl. 2012). Grönsångare trivs bäst i bokskog, men häckar även i andra lövskogar samt i högstammig och öppen tallskog (Wirdheim 2014). Vid fågelinventeringen 2012 påträffades revirindikerande grönsångare på fyra platser i inventeringsområdet (Fritz 2012), medan antalet var 13 under 2020.

Svartvit flugsnappare (NT) Häckningskriterium – säker

Väl utbredd och allmän häckfågel i Sverige, så även på Onsalahalvön (Wirdheim 2014). Trenden i Halland som helhet är starkt minskande sett över en längre tid (Wirdheim 2014) och minskande även under den senaste tioårsperioden (Svensk Fågeltaxering). Totalt bedömdes populationen i Halland vara 18 000 par år 2010 (Ottosson m.fl. 2012). Svartvit flugsnappare häckar i trädgårdar och parker, men även i lövskog (Wirdheim 2014). Det är en hålbbyggande fågel, som gärna häckar i holkar. Vid fågelinventeringen 2012 påträffades revirindikerande svartvit flugsnappare på åtta platser i inventeringsområdet (Fritz 2012), medan motsvarande antal var sex vid fågelinventeringen 2020.

Entita (NT) Häckningskriterium – trolig

Utbredd men mindre allmän häckfågel i Sverige, så även på Onsalahalvön (Wirdheim 2014). Trenden i Halland som helhet är minskande sett över en längre tid men stabil under den senaste tioårsperioden (Wirdheim 2014). Totalt bedömdes populationen i Halland vara 3 200 par år 2010 (Ottosson m.fl. 2012). Entita häckar i lövskogar, gärna lövsumpskogar, och i lövrika blandskogar (Wirdheim 2014). Det är en hålbbyggande fågel, som kan häcka i holkar. Vid fågelinventeringen 2012 påträffades revirindikerande entita på fem platser i inventeringsområdet (Fritz 2012), medan motsvarande antal var fem vid fågelinventeringen 2020.

Gråkråka (NT) Häckningskriterium – säker

Utbredd och tämligen allmän häckfågel i Sverige, så även på Onsalahalvön (Wirdheim 2014). Trenden i Sverige och troligtvis också i Halland minskande sett över en längre tid och minskande även under den senaste tioårsperioden (Svensk Fågeltaxering). Totalt bedömdes populationen i Halland vara 4 500 par år 2010 (Ottosson m.fl. 2012). Gråkråka häckar i trädridåer och i dungar i odlingslandskapet samt på senare tid alltmer i tätorter (Wirdheim 2014). Vid fågelinventeringen 2012 påträffades revirindikerande gråkråka på tre platser i inventeringsområdet (Fritz 2012), medan motsvarande antal var nio vid fågelinventeringen 2020.

Stare (VU) Häckningskriterium – säker

Stare häckar i anslutning till odlad mark över större delen av Sverige ändå upp i fjällbjörskogen. Arten är utbredd och allmän på Onsalahalvön (Wirdheim 2014). Trenden i Sverige och troligtvis också i Halland är minskande sett över en längre tid (Wirdheim 2014) och minskande även under den senaste tioårsperioden (Svensk Fågeltaxering). Totalt bedömdes populationen i Halland vara 27 000 par år 2010 (Ottosson m.fl. 2012). Vid fågelinventeringen 2012 påträffades revirindikerande starar på fem platser i inventeringsområdet (Fritz 2012). Häckning konstaterades vid fågelinventeringen 2020, och i slutet av maj 2020 noterades stare på totalt 15 platser. Utflugna ungar var då allmänna i hela inventeringsområdet.

Grönfink (EN) Häckningskriterium – trolig

Väl utbredd och en allmän häckfågel i Sverige, så även på Onsalahalvön. Trenden i Sverige är brant minskande de senaste 15 åren (Svensk Fågeltaxering). Totalt bedömdes populationen i Halland vara 22 000 par år 2010 (Ottosson m.fl. 2012). Grönfink häckar i trädgårdar, planteringar och i tätorter, gärna i villasamhällen (Wirdheim 2014). Under de senaste åren har grönfink drabbats av sjukdomen gulknopp, vilket lett till en kraftig minskning av populationen, både i Halland och i Sverige som helhet. Vid fågelinventeringen 2012 påträffades revirindikerande grönfink på tolv platser i inventeringsområdet (Fritz 2012), medan antalet var åtta vid fågelinventeringen 2020.

Gulspurv (NT) Häckningskriterium – säker

Väl utbredd och en allmän häckfågel i Sverige, så även på Onsalahalvön. Trenden i Sverige och troligtvis också i Halland minskande sett över en längre tid och minskande även under den senaste tioårsperioden (Svensk Fågeltaxering). Totalt bedömdes populationen i Halland vara 27 000 par år 2010 (Ottosson m.fl. 2012). Vid fågelinventeringen 2012 påträffades revirindikerande gulspurv på sex platser i inventeringsområdet (Fritz 2012), medan motsvarande antal var sju vid fågelinventeringen 2020.

Sävspurv (NT) Häckningskriterium – möjlig

Utbredd och tämligen allmän häckfågel i Sverige, så även på Onsalahalvön, där det finns rätt biotop, som i södra Sverige är vass. Trenden i Sverige och troligtvis också i Halland är minskande sett över en längre tid och minskande även under den senaste tioårsperioden (Svensk Fågeltaxering). Totalt bedömdes populationen i Halland vara 2 700 par år 2010 (Ottosson m.fl. 2012). Vid fågelinventeringen 2012 påträffades revirindikerande sävspurv på en plats i inventeringsområdet (Fritz 2012), och likaså en plats vid fågelinventeringen 2020.

Ytterligare rapporterade prioriterade arter (Artportalen)

Inga fyndrapporter av andra rödlistade arter eller fåglar listade i EU:s fågeldirektiv, med häckningskriterierna 2–20 (möjlig, trolig och säker häckning) inom inventeringsområdet, har hittats vid utsök på Artportalen under perioden 2010–2020. Det kan nämnas att flera

fågelrapporter på Artportalen har en så pass dålig noggrannhet att det är svårt att bedöma exakt plats där fåglarna verkligen sågs.

Potentiellt förekommande arter

Om man jämför inventeringsresultatet med utfallet för aktuella rutor i Atlasinventeringarna 1973–1984 (Svensson m.fl. 1999) och senare Hallands Fågelatlas 2004–2009 (Wirdheim 2014) samt väger in inventeringsområdets förekomst av naturmiljöer, så finns förstås en *potential* att finna flera arter än vad vi observerat. Förklaringar till att vi inte noterat alla potentiella arter är att de trots allt inte finns i området, att området inte besöktes under tidig vår, att vissa arter bara är tillfälliga häckfåglar eller att vissa arter kan vara svårobserverade under häckningstid.

Totalt 19 arter sågs bara ett år, antingen 2012 eller 2020. Fyra av dessa, hornuggla, hussvala, björktrast och buskskvätta, finns på rödlistan 2020 (Tabell 1). Att man ser en art ett år men inte ett annat beror oftast bara på tillfälligheter, men kan ju också bero på förändringar i habitat eller reell populationsminskning/ökning. I de flesta av de här fallen beror skillnaden med stor säkerhet först och främst på tillfälligheter och bara i något fall, som för rörsångare, på habitatförändring.

Referenser

- Bohman, P., Fritz, Ö. & Hultengren, S. 2012. *Utredning om skyddade arter, biotopskydd och naturmiljöer med höga naturvärden inom vägkorridor för väg 940, Rösan – Forsbäck, Kungsbacka kommun*. Naturcentrum AB i pdf-fil till Trafikverket 2012-12-13. Rapport 38 sidor.
- Elg, S. 2018. *Inventering av gröngöling och mindre hackspett*. sid. 44-53. I: Fritz, Ö. m.fl. *Naturinventeringar under 2018 vid föreslagen ny väg 940 Rösan – Forsbäck*. Naturcentrum AB i pdf-fil till WSP och Trafikverket 2018-12-11. Rapport 63 sidor.
- Fritz, Ö. 2012. *Fågelinventeringar inom vägkorridor för väg 940, Rösan–Forsbäck*. Naturcentrum AB i pdf-fil till Trafikverket 2012-09-03. Rapport 12 sidor.
- Ottosson, U., Ottvall, R., Elmberg, J., Green, M., Gustafsson, R., Haas, F., Holmqvist, N., Lindström, Å., Nilsson, L., Svensson, M., Svensson, S. & Tjernberg, M. 2012. *Fåglarna i Sverige – antal och förekomst*. SOF, Halmstad.
- Svensson, L., Mullarney, K. & Zetterström, D. 2009. *Fågelguiden. Europas och Medelhavsområdets fåglar i fält*. 2:a upplagan. Bonnier Fakta.
- Svensson, S., Svensson, M. & Tjernberg, M. 1999. *Svensk fågelatlas. Vår Fågelvärld, supplement nr 31*. Stockholm.
- Wirdheim, A. 2014. *Hallands Fågelatlas*. HallOF, Halmstad

Bilaga 1. Fältbesök

Datum	Molnighet	Vind	Temp, °C
5/5 2020	Klart till halvklart (mestadels klart)	Svag till måttlig	+2-13
26/5 2020	Klart	Lugnt sen tilltagande	+7-12
29/5 2020	Klart	Lugnt sen tilltagande	+8-12
15/6 2020	Halvklart till mulet	Svag	+17
16/6 2020	Halvklart till mulet	Svag	+17
9/7 2020	Halvklart	Lätt	+12-18
20/7 2020	Mulet, uppsprickande	Svag	+12-22

Bilaga 2. Artfynd

Fågelarter med häckningsindicier minst "möjlig häckfågel" redovisas per naturvärdesobjekt (N1-N29) respektive noterad i övrigt inom inventeringsområdet 2020.

Arter listade i EU:s Fågeldirektiv (gul cell) och rödlistade arter 2020 (röd cell) markeras särskilt.

Inga besök gjordes i objekt 24, som är Iglasjön och ligger utanför påverkansområdet för bullerzon 50 dBA.

Fågelart	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	25	26	27	28	29	Övrigt	Tot
Gräsand					x															x			x							3
Knipa					x																									1
Storskrake																											x			1
Fasan																				x			x						x	3
Ormvråk							x						x		x					x									x	5
Rörhöna														x																1
Trana																													x	1
Morkulla				x										x															x	3
Skogssnäppa																											x			1
Skogsduva		x																												1
Ringduva	x	x		x		x	x		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		x	x	x	24
Turkduva																													x	1
Tomseglare									x																					1
Gröngöling							x				x											x							x	4
Större hackspett	x	x		x			x		x		x				x	x				x		x		x	x			x	x	14
Mindre hackspett																				x										1
Göktyta											x																			1
Ladusvala				x	x						x																		x	4
Hussvala					x																									1
Trädpiplärka																						x							x	2
Sädesärta					x																			x					x	3
Järnsparv													x																x	2
Rödhake	x	x		x		x	x	x			x	x	x		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		x	x	x	22
Näktergal																													x	1
Rödstjärt	x	x															x	x	x	x			x						x	8
Taltrast				x						x			x						x	x			x				x		x	8
Dubbeltrast				x																										1
Björktrast																													x	1
Koltrast	x	x		x		x	x	x	x	x	x		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		x	x	x	25
Trädgårdssångare			x	x		x	x	x	x						x	x	x	x	x	x				x	x		x		x	16

Svarthätta	x	x		x			x	x	x		x	x	x	x	x	x	x	x	x			x	x	x		x	x	x	22
Törnsångare			x			x	x	x							x	x	x			x	x							x	10
Årtsångare													x	x		x					x							x	5
Rörsångare																										x			1
Kärrsångare																												x	1
Hämsångare				x		x	x	x			x				x			x	x			x	x			x		x	12
Lövsångare				x			x	x	x	x	x	x			x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	20
Grönsångare				x		x	x	x	x		x				x		x	x	x			x	x					x	13
Gransångare	x	x		x		x	x	x	x		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		x	x	x		x	x	24
Kungsfågel																					x			x				x	3
Gårdsmyg	x	x	x	x			x	x	x		x	x	x		x	x		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	23
Grå flugsnappare											x					x			x										3
Svartvit flugsnappare				x						x									x	x		x						x	6
Talgoxe	x	x		x			x		x	x	x	x		x	x	x	x	x	x	x		x	x			x	x	x	21
Blåmes	x	x	x	x			x				x	x	x		x		x	x	x	x	x	x	x				x	x	19
Entita																			x			x	x	x				x	5
Stjärtmes								x					x					x		x	x	x		x			x		9
Nötväcka	x	x					x			x	x				x		x	x	x	x		x	x				x	x	14
Trädkrypare										x				x	x				x	x									5
Skata		x		x	x				x		x						x	x	x		x		x					x	11
Kaja	x	x	x						x		x		x					x										x	8
Gråkråka				x		x			x		x		x					x				x	x					x	9
Stare	x	x	x	x		x	x		x		x	x		x	x			x	x				x					x	15
Gråsparv																	x						x					x	3
Pilfink																							x					x	2
Bofink	x	x		x			x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	25
Hämpling																	x												1
Gråsiska							x	x							x			x	x										5
Steglits						x	x			x	x				x			x		x				x				x	9
Grönfink	x					x		x											x	x					x			x	8
Grönsiska																	x												1
Stenknäck										x									x	x									3
Mindre Korsnäbb																								x					1
Sävsparv																												x	1
Gulspurv						x	x			x		x						x				x						x	7
Summa arter	15	16	6	22	6	13	22	14	16	11	23	11	16	7	15	21	15	20	28	27	17	13	20	26	8	0	16	13	